

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา  
กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา  
ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

THE RELATIONSHIP BETWEEN ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL  
ADMINISTRATORS AND EFFECTIVENESS OF THE SCHOOLS UNDER THE  
OFFICE OF KHONKAEN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA 2\*

จิราพร ศรีผาโคตร, วานิช ประเสริฐพร

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Jiraporn Sriphakot, Vanich Prasertphorn

Northeastern University, Thailand

E-mail: tangmo\_sed@hotmail.com; vanich.pra@neu.ac.th

\*\*\*\*\*

### บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 จำนวน 136 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำทางวิชาการและแบบสอบถามประสิทธิผลของสถานศึกษา แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

### ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ด้าน

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ( $r = 0.71$ )

**คำสำคัญ :** ภาวะผู้นำทางวิชาการ; ประสิทธิภาพของสถานศึกษา

## Abstract

The purposes of this research were: 1) to study academic leadership of school administrators under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 2, 2) to study the effectiveness of the schools under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 2 and 3) to study the relationship between academic leadership of school administrators and the effectiveness of the schools under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 2. The sample group in this research consisted of 136 school administrators. The instrument was 5-rating scale questionnaire for academic leadership and 5-rating scale questionnaire for effectiveness of schools. The statistics used for data analysis comprises percentage, mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation.

The research results were found that:

1. Academic leadership of school administrators under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 2 was at a high level, when considering in each aspect, it was found that the academic leadership of school administrators was rated at a high level in all aspects, arranging from the highest to the lowest level as follows: Academic atmosphere supporting, Academic vision, Responsibility for duties, Academic self-development, Program administration.

2. The effectiveness of schools under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 2, the overall level was at a high level, when considering in each aspect, it was found that the effectiveness of schools was rated at a high level, arranging from the highest to the lowest level as follows: the ability to solve problems within the schools, the ability in

developing students to have a positive attitude, the ability to develop students for high academic achievement, the ability to modify and develop schools

3. The relationship between academic leadership of school administrators and the effectiveness of the schools under the Office of KhonKaen Primary Educational Service Area 2 was positive with statistical significance at .01 level which was positive relationship at a high level ( $r = 0.71$ ).

**Keywords:** Academic Leadership; Effectiveness of the Schools

## บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศในมาตรา 54 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา โดยให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามความถนัด ปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษาเพื่อสร้างและพัฒนาทักษะความรู้ของคนไทยให้สอดคล้องกับการทำงานและการประกอบอาชีพ (ทตยา รัชตวิวัฒน์, 2561) ซึ่งกรอบแนวคิดในการปฏิรูปการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 มุ่งเน้นให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2553) ยึดหลักการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมีเป้าหมายสำคัญที่สุดคือ การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุดตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงสมควรมีการจัดการศึกษาที่เหมาะสมหลากหลาย และยืดหยุ่นตามเหตุปัจจัยและบริบทของผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแนวทางดังกล่าวถือเป็นปัจจัยที่สำคัญและท้าทายในการที่จะตอบโจทย์การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยให้สำเร็จต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2561)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้นำผลการศึกษาศึกษาเปรียบเทียบสมรรถนะการศึกษาของนักเรียนนานาชาติในปี พ.ศ. 2560 ของ International Institute for Management Development (IMD) พบว่า ประเทศอยู่ในอันดับที่ต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ (อันดับ 3) และมาเลเซีย (อันดับ 24) เมื่อเปรียบเทียบด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 54 เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกันพบว่า ประเทศไทยมีอันดับต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ (อันดับ 5) และมาเลเซีย (อันดับ 40)

สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ซึ่งมีปัญหาด้านประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยเฉพาะผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกรายวิชาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ โดยวิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 55.68 วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ย 37.56 วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 38.09 และวิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 39.77 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขึ้นพื้นฐาน (O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า วิชาภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 50.68 วิชาภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ย 25.96 วิชาคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 24.41 และวิชาวิทยาศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ย 32.20 โดยในแต่ละระดับชั้นมีคะแนนรวมเฉลี่ยระดับประเทศและผลการทดสอบความสามารถขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชาติ (NT) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ นักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 94.46 เด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส เด็กที่มีความสามารถพิเศษได้รับการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาเต็มตามศักยภาพร้อยละ 82.87 ซึ่งคุณภาพโดยรวมถือว่าต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2, 2562)

มีงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่บ่งชี้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังเช่นงานวิจัยของ ฮาร์ด็อย (Hardoin, 2009) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลการจัดการศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน อัลเลน (Allen, 2011) วิจัย เรื่อง ความเป็นผู้นำกับคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเมือง ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการของสถานศึกษา จุฑามาศ อินนามเพ็ง (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการจัดการศึกษา และนิพล อินนอก (2556) วิจัยเรื่อง ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบและการพัฒนาตนเองของครู

จากความเป็นมาและผลการวิจัยดังกล่าวที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาอันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงานทางการศึกษาต่อไป

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2

### วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

#### 1. ประชากร

ประชากร คือผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 207 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2, 2563)

#### 2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 65.70 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาคะยามาเน่(Yamane) ที่ค่าความเชื่อมั่น 95% (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2556)

#### 3. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

### ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางและการอธิบายประกอบ ดังต่อไปนี้

1.ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตาราง 1

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ	3.91	0.50	มาก	1
2. ด้านวิสัยทัศน์ทางวิชาการ	3.86	0.51	มาก	2
3. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร	3.73	0.55	มาก	5
4. ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ	3.84	0.50	มาก	4
5. ด้านการเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่	3.86	0.57	มาก	3
<b>รวมเฉลี่ย</b>	<b>3.84</b>	<b>0.48</b>	<b>มาก</b>	

พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.84, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ( $\bar{X}$  = 3.91, S.D. = 0.50) ด้านวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ( $\bar{X}$  = 3.86, S.D. = 0.51) ด้านการเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ( $\bar{X}$  = 3.86, S.D. = 0.57) ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ ( $\bar{X}$  = 3.84, S.D. = 0.50) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ( $\bar{X}$  = 3.73, S.D. = 0.55)

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตาราง 2

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ระดับปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	3.63	0.57	มาก	3
2. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	3.34	0.59	ปานกลาง	4
3. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก	3.68	0.60	มาก	2
4. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	3.77	0.64	มาก	1
<b>รวมเฉลี่ย</b>	<b>3.61</b>	<b>0.48</b>	<b>มาก</b>	

พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ( $\bar{X}$  = 3.61, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประสิทธิภาพของ

สถานศึกษาส่วนมากอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ( $\bar{X}$ = 3.77, S.D.= 0.64) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ( $\bar{X}$ = 3.68, S.D.= 0.60) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $\bar{X}$ = 3.63, S.D.= 0.57) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ( $\bar{X}$ = 3.34, S.D.= 0.59)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 โดยจำแนกเป็นภาพรวมและรายด้าน

ตาราง 3

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (Y1)	ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (Y2)	ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก (Y3)	ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Y4)	รวม (Y)
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X1)	0.61**	0.27**	0.48**	0.56**	0.59**
ด้านวิสัยทัศน์ทางวิชาการ (X2)	0.58**	0.42**	0.48**	0.51**	0.61**
ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (X3)	0.70**	0.50**	0.55**	0.58**	0.72**
ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ (X4)	0.62**	0.49**	0.42**	0.49**	0.91**
ด้านการเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ (X5)	0.63**	0.41**	0.49**	0.56**	0.91**
รวม(X)	0.69**	0.46**	0.54**	0.60**	0.71**

\*\* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ( $r = 0.71$ ) เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายคู่พบความสัมพันธ์ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $r = 0.61$ ) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ( $r = 0.27$ ) ด้าน

ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ( $r = 0.48$ ) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ( $r = 0.56$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิสัยทัศน์ทางวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $r = 0.58$ ) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ( $r = 0.42$ ) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ( $r = 0.48$ ) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ( $r = 0.51$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $r = 0.70$ ) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ( $r = 0.50$ ) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ( $r = 0.55$ ) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ( $r = 0.58$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาตนเองด้านวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $r = 0.62$ ) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ( $r = 0.49$ ) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ( $r = 0.42$ ) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ( $r = 0.49$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ( $r = 0.63$ ) ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ( $r = 0.41$ ) ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ( $r = 0.49$ ) และด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ( $r = 0.56$ ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

## อภิปรายผล

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านวิสัยทัศน์ทางวิชาการ ด้านการเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ ด้านการพัฒนาตนเอง ด้านวิชาการ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษา เป็นยุคเทคโนโลยีที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ประกอบกับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2 มีการประชุมและสัมมนาเพื่ออภิปรายเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ให้เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา และการพัฒนาสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับ นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่เสมอ ผู้บริหารจึงต้องเล็งเห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเก่ง ดี และมีความสุข เป็นความหวังสูงสุดของคนในชาติ ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าของสังคมให้เป็นที่ไปในทิศทางที่ปรารถนา และผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของตนเองให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับอนันต์ หะยิส (2553) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 1 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาสเขต 1 มีการปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะกิจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ เกริกไกร เต็มมูล (2556) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มสาครบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน อีกทั้งยังสอดคล้องกับอันธิยา ภูมิไธสง (2556) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ลัดดาวรรณ นัตดาเทพ (2557) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Davis & Thomas (1989) ได้ศึกษาวิจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร และผลที่มีต่อการปรับปรุงโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ทำการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตเมือง 2 แห่ง และเปรียบเทียบภาวะผู้นำ 6 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า มีพฤติกรรมเพียง 4 ด้าน คือการเน้นผลสัมฤทธิ์ การจัดบรรยากาศ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และการสนับสนุนได้รับการรับรู้จากกลุ่มครูว่า เป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปรับปรุงโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ O,Donnel&White (2005) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน พบว่า ครูรับรู้ว่าการพัฒนาของโรงเรียนที่เน้นการพัฒนาบรรยากาศการเรียนรู้อันเป็นตัวชี้ให้เห็นผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน นอกจากนั้นยังพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีฐานะทางสังคมดี เชื่อว่าได้แสดงพฤติกรรมสัมพันธ์กับพันธกิจของโรงเรียนจะเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การอ่านสูงกว่า

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นตัวบ่งชี้ของการจัดการศึกษามีคุณภาพ ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงมุ่งพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาในทุก ๆ ด้าน ด้านความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสถานศึกษาทุกครั้งที่มีโอกาสสามารถควบคุมสถานการณ์ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สามารถปฏิบัติงานสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของสถานศึกษาเป็นสำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถแก้ปัญหาในการบริหารงานในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีและใช้วิธีการประนีประนอมในการบังคับบัญชาครูในสถานศึกษา ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เหมาะสมกับวัยนักเรียน สามารถคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้ด้วยตนเอง นักเรียนมีความประพฤติที่ดีมีระเบียบวินัยมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และเป็นแบบอย่างที่ดีกับบุคคลอื่นตามวัย และเป็นผู้มีเหตุผลยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านความสามารถผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในโรงเรียนที่ได้รับการยอมรับของชุมชน นักเรียนได้รับรางวัลทางวิชาการ นักเรียนมีความรู้เท่าทันต่อเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในสถานการณ์ปัจจุบัน และผู้ปกครองชื่นชม และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอน ด้านความสามารถปรับเปลี่ยน และพัฒนาโรงเรียนครูมีการพัฒนาสื่อ/นวัตกรรมใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนอยู่เสมอ ครูมีการนำผลจากการทดสอบของนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ครูสามารถปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร สถานศึกษาสร้างบรรยากาศทางวิชาการเพื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และสถานศึกษาสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับ ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991) ที่ได้รวบรวมความคิดของนักการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษาว่า ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ หรือความพึงพอใจในการทำงานของครูหรือขวัญของสมาชิกโรงเรียนดีโดยพิจารณาจากตัวบ่งชี้ 4 ประการคือคือ 1) ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 2) ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก 3) ความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อีกทั้งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มุ่งเน้นไปที่ผลผลิต คือให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีการดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง มีการตรวจสอบที่ชัดเจนเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู และมีพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นกระบวนการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติ ความสามารถของครู ตลอดจนให้แนวคิดใหม่ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บุคลากรมีคุณภาพดีขึ้นและส่งผลให้สถานศึกษามีผลผลิตและประสิทธิภาพสูงขึ้น สอดคล้องกับ ชื่นกมล ปราสาทร์ (2559) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 อยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ( $r = 0.71$ ) อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 มีการดำเนินการในการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การมีวิสัยทัศน์ทางวิชาการ การเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่การพัฒนาตนเองด้านวิชาการและการบริหารจัดการหลักสูตรอยู่ในระดับสูง ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ เป็นเหตุให้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 สอดคล้องกับแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy&Miskel, 1991) ที่อธิบายว่า ความสามารถของบุคคล การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในโรงเรียน การทำงานในองค์กรในปัจจุบันส่วน ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก เป็นปัจจัยที่จะบอกว่าองค์การนั้นมีประสิทธิภาพ สามารถจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล พัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการศึกษากับ พิมพ์พัชรา เมืองอินทร์ (2556) ที่วิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่.01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสกสันต์ รอดย้อย (2560) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของแบบบ์ (Babb, 2012) ที่ได้ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษากับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

## บทสรุป

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ทางบวกหรือความสัมพันธ์ทางลบ ซึ่งส่งผลต่อสถานศึกษาโดยตรงเป็นความสัมพันธ์ที่จะทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาให้สูงขึ้น การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการไม่ว่าจะเป็นส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ การมีวิสัยทัศน์ทางวิชาการ การเป็นผู้มีความรับผิดชอบในหน้าที่ การพัฒนาตนเองในด้านวิชาการและการบริหารจัดการหลักสูตร ก็จะสามารถทำให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาคุณภาพด้านการศึกษาสูงขึ้นได้ สามารถทำให้สถานศึกษามีศักยภาพ และมีความพร้อมในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเป็นแบบอย่างให้แก่สถานศึกษาอื่นที่เป็น

รูปธรรม การบริหารจัดการที่ดีก็มาจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีจะใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นหลัก เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายและภาระงานด้านวิชาการ ซึ่งจะทำให้การจัดการศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีทิศทางและมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนของครูมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และทำให้สามารถพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประสบความสำเร็จ การสร้างบรรยากาศวิชาการในโรงเรียน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพของภาวะผู้นำทางวิชาการดังกล่าว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้ ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ทั้งนี้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีผลโดยตรงและผลทางอ้อมต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งส่งผ่านทางการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นกรณีในด้านการจัดกระบวนการเรียนการสอนแก่ครู รูปแบบของแผนนโยบาย แผนดำเนินการ หรือการวางเป้าหมายทิศทางในการพัฒนาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน เป็นต้น ผู้บริหารไม่ได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยตรง เป็นแต่เพียงผู้ที่คอยทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้กับครูผู้สอน และผลักดันการจัดการเรียนการสอนให้ไปสู่ความสำเร็จซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษา และสามารถทำให้โรงเรียนมีประสิทธิผลในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้เกิดขึ้นในตนเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการให้กับผู้บริหารสถานศึกษา

## ข้อเสนอแนะ

### 1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ควรมีการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้มากขึ้น เพื่อให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาเพิ่มสูงขึ้น

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2 ควรมีการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการหลักสูตรให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารจัดการหลักสูตรที่สูงขึ้น อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาที่สูงขึ้น

### 2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 2

2) ควรวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาและมีภาวะผู้นำที่สูงขึ้น

## เอกสารอ้างอิง

- เกริกไกร เต็มมูล. (2556). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มสาครบุรีสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑามาศ อินนามเพ็ง. (2552). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชื่นกมล ปราสาทร์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะครูกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ทตยา รัชตาวิวัฒน์. (2561). แนวทางการปฏิรูปการศึกษาไทยตามรัฐธรรมนูญ. วารสารการศึกษาไทย. 15(144) : 17-19.
- นิพล อินนอก. (2556). ตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- พิมพ์พัชรา เมืองอินทร์. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ลัดดาวรรณ นัตดาเทพ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2. (2562). รายงานผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา. ขอนแก่น : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 2.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2561). ยุทธศาสตร์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2562. จาก <http://www.vec.go.th/th-th/>
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2556). การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: พัฒนาศึกษา.

- เสกสันต์ รอดย้อย. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- อนันต์ หะยีสสา. (2553). *การปฏิบัติงานบริหารวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในเขตพื้นที่เฉพาะกิจ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อันธิยา ภูมิไธสง. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Allen, A. M. (2011). *Academic Optimism and Instructional Leadership in Urban Elementary Schools*. Thesis of Doctor of Education. Illinois : Adler School of Professional Psychology.
- Babb, C.I. (2012). *Instructional Leadership in Belizean Elementary Schools*. Thesis of Doctor of Education. Oklahoma: Oklahoma State University.
- David C. & Thomas, D.A. (1989). *Leadership in Organization*. (2 nd ed). Englewood cliffs, NJ : P Hall.
- Hardoin, L.J. (2009). *The Relationship of Principal Leadership to Organization Learning and Sustained Academic Achievement*. Thesis of Doctor of Philosophy. Texas: Texas A&M University.
- Hoy, W.K.&Miskel, C.G. (1991). *Educational Administration theory research and Practice*. (4<sup>th</sup>ed). Singapore: McGraw-Hill.
- O'Donnell, R. J. and White G. P. (2005). *Within the accountability era: principals' instructional leadership behaviors and student achievement*. NASSP Bulletin.